

Ansökan till Vinnova

Diarienummer

2017-03715

Inskickad

2017-08-31 14:04

Utlysning

Utmaningsdriven innovation - Steg 2
Samverkansprojekt 2017 (höst)

PROJEKTUPPGIFTER

Är ansökan en fortsättning på tidigare projekt, ange diarienummer i fältet nedan.

2015-04342

10 / 20 tecken

Projekttitel *

Avstressande utemiljökvaliteter i arbetsområden för ökad trivsel, samarbete och produktivitet

84 / 100 tecken

Projekttitel på engelska *

Restorative outdoor qualities at workplaces promote increased well-being, cooperation and productivity

91 / 100 tecken

Start av projekt för vilket bidrag sökes *

2017-11-15

Slut av projekt för vilket bidrag sökes *

2020-01-30

Svensk projektsammanfattning *

Restorativa arbetsplatser kännetecknas av varierad grönska utformad för att gynna arbetstagares hälsa och kapacitet. Naturkvaliteter tolkas undermedvetet som trygga och innebär att stressen snabbt avtar. De påverkar även återhämtningen av koncentrationsförmåga och beslutsfattande positivt. Sådana kvaliteter kan implementeras på arbetsplatser vilket skulle ge direkt återverkan på personalens hälsa, förmåga och arbetsglädje samt på samhällsekonomin.

I steg 2 låter vi långsiktiga fastighetsägare i 40 olika fastighetsprojekt gå i bräschen för metodutveckling. Långsiktigt mål är att alla typer av fastighetsägare, även byggare, har intresse att certifiera sina fastigheter som "restorativa arbetsplatser", till nytta för sina hyresgäster/brukare och samhället.

Praktiskt testas och vidareutvecklas ett protokoll för analys och åtgärdsförslag av kvaliteterna för olika typer av arbetsplatser med olika brukarbehov, från förskolor till universitet, vårdboenden och sjukhus, kommersiella lokaler, kontor, polishus med häkten m fl. samhällsfastigheter. Projekten är i olika fas från tidig planering, projektering, bygg- eller driftsfas.

För skolor och sjukhus är situationen särskilt komplex. Utemiljön är barnens och personalens "arbetsplats" men också möjlighet till återhämtning. Skolbarn behöver röra sig utomhus på raster för att orka med skolarbetet, liksom att lärare behöver möjlighet till avkoppling i avskildhet. Om barnen fått sitt rörelsebehov uppfyllt orkar föräldrarna med morgondagens arbete på sin arbetsplats.

Naturupplevelser gynnar vårdpersonalens återhämtning och patienters tillfriskande.

Utvecklingssamtal i trivsam naturmiljö ger ömsesidig empati, mindre konflikter och bättre samarbete.

1492 / 1500 tecken

Engelsk projektsammanfattning *

A restorative workplace is featured by a proper mixture of nature and greenery designed to promote employers health and capacity. Qualities of nature are unconsciously interpreted as safe and leads to decreased stress levels. Further, they restore the capacity for concentration and decision-making. Such qualities can be implemented at working places to have a positive impact on employees' and in the long run on national economy.

In step two, long-term estate owners in 40 different estate projects are in the front line in the development of methods. In the long run, the idea is that all estate owners and builders of work places realize the importance of certificating their estates as "restorative workplaces" to favor their tenants and users as well as the society.

In practice, a protocol for analysis and measures of qualities of nature will be tested in a wide range of workplaces, e.g. preschools, universities, hospitals and healthcare settings, commercial settings, offices and settings for a variety of society functions (e.g. police offices). The projects included involve all phases of planning, i.e. program, construction, building and management.

At schools and hospitals the situation is particularly complex. The outdoor environment is a "workplace" for children and staff and also a possibility for restoration. Children need to be physically active to manage school work and teachers needs to rest in privacy. If the children have been physically active during the day this might help their parents to manage their work the day after. Experiences of nature also help staff to restore as well as patients to recover. Work discussions in natural environments leads to mutual empathy, gives less conflicts and better cooperation.

1477 / 1500 tecken

Mål för projektet *

Syftet är att utveckla verktyg som säkerställer avstressande och restorativa naturkvaliteter på arbetsplatser. Målet är att främja anställdas trivsel och arbetskapacitet.

150 / 150 tecken

Sekretess

Finns uppgifter om affärs- och driftförhållanden som skulle kunna leda till skada om de offentliggörs

Nej

Välj ett område från listan:

KLASSIFICERING

Uppgifterna om klassificering används för att analysera, följa upp och utvärdera statliga insatser inom FoU. Uppgifter som ni anger här kommer inte ingå i vår bedömning.

Det går att göra max tre val per klassificering. Ange den viktigaste först.

Klassificering av behovsområde *

- 01 Arbetsmiljö

Klassificering av forskningsområde *

- 5.9.99 Övrig annan samhällsvetenskap

Klassificering av produktområde *

- 68.20 Tjänster avseende uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter

KOORDINERANDE PROJEKTPART (KOORDINATOR)

Organisation

Sveriges Lantbruksuniversitet

Organisationsnummer

202100-2817

Adress

Box 103

230 53

Alnarp

Webbplats

Telefon

040-415000

Kommun

Lomma

Land

Sverige

Arbetsplats

Arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi

Adress

Box 88

230 53

Alnarp

Webbplats

Telefon

040-41 50 00

Kommun

Uppsala

Land

Sverige

KOORDINATORNS FIRMATECKNARE/PREFEKT

Person

Christina Kohlstrup

E-post

christina.kohlstrup@slu.se

Direktelefon

040415494

Mobil

0730881634

Kön

Kvinna

Födelseår

1965

Arbetsplats

Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp

Organisation

Sveriges Lantbruksuniversitet

Organisationsnummer

202100-2817

Adress

Box 52

230 53

Alnarp

Telefon

040-415000

Kommun

Lomma

Land

Sverige

KOORDINATORNS PROJEKTLEDARE

Person

Anna Bengtsson

E-post

anna.bengtsson@slu.se

Direktelefon

040415170

Mobil

0702460561

Kön

Kvinna

Födelseår

1975

Arbetsplats

Sveriges Lantbruksuniversitet, Alnarp

Organisation

Sveriges Lantbruksuniversitet

Organisationsnummer

202100-2817

Adress

Box 52

230 53

Alnarp

Telefon

040-415000

Kommun

Lomma

Land

Sverige

BUDGETERADE KOSTNADER OCH STÖD

Totalt

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	92 992	6 304 331	6 543 471	20 000	12 960 794
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	33 760	1 165 120	1 149 120	10 000	2 358 000
Övriga direkta kostnader inkl. resor	10 000	244 008	242 008	4 000	500 016
Indirekta kostnader	44 939	2 082 012	2 138 857	10 000	4 275 808
Totala kostnader	181 691	9 795 471	10 073 456	44 000	20 094 618
Projektets finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Varavsökt bidrag från Vnnova	181 691	4 839 573	4 933 982	44 000	9 999 246
Varav andra finansörer	0	0	0	0	0
Varav egen finansiering	0	4 955 898	5 139 474	0	10 095 372
Total finansiering	181 691	9 795 471	10 073 456	44 000	20 094 618
Projektets beräknade stödnivå					49.8%

Koordinerande projektpart (koordinator)

Sveriges Lantbruksuniversitet *Arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi (202100-2817)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	92 992	1 138 225	1 140 989	20 000	2 392 206
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	33 760	465 120	455 120	10 000	964 000
Övriga direkta kostnader inkl. resor	10 000	60 000	56 000	4 000	130 000
Indirekta kostnader	44 939	550 061	551 062	10 000	1 156 062
Totala kostnader	181 691	2 213 406	2 203 171	44 000	4 642 268
Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vnnova	181 691	2 213 406	2 203 171	44 000	4 642 268
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	0	0	0	0
Total finansiering	181 691	2 213 406	2 203 171	44 000	4 642 268
Beräknad stödnivå					100.0%

Projektparter

AKADEMISKA HUS STOCKHOLM AB FASTIGHETSOMR KAROLINSKA INSTITUTET (556467-8737)

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	470 000	481 240	0	951 240
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	400 000	375 000	0	775 000
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	15 000	16 000	0	31 000
Indirekta kostnader	0	141 000	144 374	0	285 374
Totala kostnader	0	1 026 000	1 016 614	0	2 042 614

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	287 280	284 652	0	571 932
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	738 720	731 962	0	1 470 682
Total finansiering	0	1 026 000	1 016 614	0	2 042 614

Beräknad stödnivå	28.0%
--------------------------	--------------

ATRIUM LJUNGBERG AB SICKLA (556175-7047)

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	797 000	808 672	0	1 605 672
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	15 000	15 000	0	30 000
Indirekta kostnader	0	238 451	243 251	0	481 702
Totala kostnader	0	1 050 451	1 066 923	0	2 117 374

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	294 430	298 435	0	592 865
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	756 021	768 488	0	1 524 509
Total finansiering	0	1 050 451	1 066 923	0	2 117 374

Beräknad stödnivå	28.0%
--------------------------	--------------

Hemsö Fastighets AB Hemsö Fastighets AB (556779-8169)

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	870 000	890 000	0	1 760 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	15 000	15 000	0	30 000
Indirekta kostnader	0	261 000	267 000	0	528 000
Totala kostnader	0	1 146 000	1 172 000	0	2 318 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	320 880	328 160	0	649 040
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	825 120	843 840	0	1 668 960
Total finansiering	0	1 146 000	1 172 000	0	2 318 000

Beräknad stödnivå	28.0%
--------------------------	--------------

JÖNKÖPINGS LÄNS LANDSTING Länssjukhuset Ryhov (232100-0057)

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	343 116	359 220	0	702 336
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	15 000	15 000	0	30 000
Indirekta kostnader	0	103 262	106 402	0	209 664
Totala kostnader	0	461 378	480 622	0	942 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	130 222	133 410	0	263 632
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	331 156	347 212	0	678 368
Total finansiering	0	461 378	480 622	0	942 000

Beräknad stödnivå	28.0%
--------------------------	--------------

Karolinska Institutet Karolinska Sjukhuset (202100-2973)

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	37 000	41 000	0	78 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	7 000	8 000	0	15 000
Indirekta kostnader	0	11 000	12 400	0	23 400
Totala kostnader	0	55 000	61 400	0	116 400

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	55 000	61 400	0	116 400
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	0	0	0	0
Total finansiering	0	55 000	61 400	0	116 400

Beräknad stödnivå	100.0%
--------------------------	---------------

Krinova Aktiebolag *Krinova Incubator & Science Park (556572-8812)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	424 750	432 850	0	857 600
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	100 000	119 000	0	219 000
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	25 000	25 000	0	50 000
Indirekta kostnader	0	125 300	132 100	0	257 400
Totala kostnader	0	675 050	708 950	0	1 384 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	339 000	353 000	0	692 000
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	336 050	355 950	0	692 000
Total finansiering	0	675 050	708 950	0	1 384 000

Beräknad stödnivå 50.0%

Lund Universitet *medicinska fakulteten (202100-3211)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	53 000	60 000	0	113 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	8	8	0	16
Indirekta kostnader	0	15 900	18 000	0	33 900
Totala kostnader	0	68 908	78 008	0	146 916

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	48 235	54 605	0	102 840
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	20 673	23 403	0	44 076
Total finansiering	0	68 908	78 008	0	146 916

Beräknad stödnivå 70.0%

Lunds universitet *Central Administrationen (202100-3211)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	40 000	40 000	0	80 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	10 000	10 000	0	20 000
Indirekta kostnader	0	0	0	0	0
Totala kostnader	0	50 000	50 000	0	100 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	50 000	50 000	0	100 000
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	0	0	0	0
Total finansiering	0	50 000	50 000	0	100 000

Beräknad stödnivå 100.0%

Malmö högskola *Gemensam förvaltning (202100-4920)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	90 000	90 000	0	180 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	5 000	5 000	0	10 000
Indirekta kostnader	0	27 000	27 000	0	54 000
Totala kostnader	0	122 000	122 000	0	244 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	85 400	85 400	0	170 800
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	36 600	36 600	0	73 200
Total finansiering	0	122 000	122 000	0	244 000

Beräknad stödnivå 70.0%

RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN AB *RISE Division Certifiering (556464-6874)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	25 000	41 300	0	66 300
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	7 000	7 000	0	14 000
Indirekta kostnader	0	8 000	12 000	0	20 000
Totala kostnader	0	40 000	60 300	0	100 300

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	40 000	60 300	0	100 300
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	0	0	0	0
Total finansiering	0	40 000	60 300	0	100 300

Beräknad stödnivå 100.0%

Region Skåne *Stab Verksamhetsutveckling (232100-0255)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	710 220	734 200	0	1 444 420
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	15 000	15 000	0	30 000
Indirekta kostnader	0	213 066	220 260	0	433 326
Totala kostnader	0	938 286	969 460	0	1 907 746

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	262 720	271 449	0	534 169
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	675 566	698 011	0	1 373 577
Total finansiering	0	938 286	969 460	0	1 907 746

Beräknad stödnivå 28.0%

STOCKHOLMS STADS FASTIGHETSKONTOR *Stockholms stads Fastighetskontor (802003-0956)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	400 000	400 000	0	800 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	15 000	15 000	0	30 000
Indirekta kostnader	0	120 000	120 000	0	240 000
Totala kostnader	0	535 000	535 000	0	1 070 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	150 000	150 000	0	300 000
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	385 000	385 000	0	770 000
Total finansiering	0	535 000	535 000	0	1 070 000

Beräknad stödnivå	28.0%
--------------------------	--------------

Stockholms universitet *Institutionen för naturgeografi (202100-3062)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	50 000	60 000	0	110 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	10 000	10 000	0	20 000
Indirekta kostnader	0	15 000	18 000	0	33 000
Totala kostnader	0	75 000	88 000	0	163 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	75 000	88 000	0	163 000
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	0	0	0	0
Total finansiering	0	75 000	88 000	0	163 000

Beräknad stödnivå	100.0%
--------------------------	---------------

Sveriges Lantbruksuniversitet *Movium - SLU:s tankesmedja för hållbar stadsutveckling (202100-2817)*

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	106 000	109 000	0	215 000
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	0	0	0	0
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	10 000	10 000	0	20 000
Indirekta kostnader	0	32 000	33 000	0	65 000
Totala kostnader	0	148 000	152 000	0	300 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	148 000	152 000	0	300 000
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	0	0	0	0
Total finansiering	0	148 000	152 000	0	300 000

Beräknad stödnivå	100.0%
--------------------------	---------------

	2017	2018	2019	2020	Summa
Personalkostnader	0	750 020	855 000	0	1 605 020
Utrustning, mark, byggnader	0	0	0	0	0
Konsultkostnader, licenser m.m	0	200 000	200 000	0	400 000
Övriga direkta kostnader inkl. resor	0	20 000	20 000	0	40 000
Indirekta kostnader	0	220 972	234 008	0	454 980
Totala kostnader	0	1 190 992	1 309 008	0	2 500 000

Finansiering	2017	2018	2019	2020	Summa
Sökt bidrag från Vinnova	0	340 000	360 000	0	700 000
Andra finansörer	0	0	0	0	0
Egen Finansiering	0	850 992	949 008	0	1 800 000
Total finansiering	0	1 190 992	1 309 008	0	2 500 000

Beräknad stödnivå	28.0%
--------------------------	--------------

RELEVANTA DOKUMENT OCH FÖRBEREDELSE

Vi vill att ni intygar att konstellationen, i enlighet med utlysningstexten, tillgodogjort sig och tagit hänsyn till innehållet i följande dokument:

1. Programbeskrivning för utmaningsdriven innovation.: Ja
2. Utlysningstext för detta steg.: Ja
3. Vinnovas allmänna villkor för bidrag: Ja
4. Guide till Vinnovas villkor om stödberättigande kostnader.: Ja
5. Guide till Vinnovas villkor om nyttjanderätt.: Ja
6. Vinnovas förordning om statligt stöd till forskning och utveckling samt innovation (SFS 2015:208).: Ja
7. Stöddokumentet som finns tillgängliga på www.vinnova.se/udi under fliken "Att söka och driva projekt".: Ja

POTENTIAL

Här presenterar ni information som kopplar till kriteriet Potential som presenteras i utlysningstexten. På utlysningens hemsida finns ett dokument där vi samlat några vanliga frågor och svagheter med ansökningar från tidigare ansökningsomgångar. En vanlig svaghet är t.ex. att sökande upprepar samma sak under flera av rutorna i flik 8 Potential. En central del av denna flik är projektets effektlogik. Detta är ett kontinuerligt arbete som behöver förfinas och justeras under projektets genomförande, i takt med framgångar och bakslag.

8a. Samhällsutmaning *

Beskriv konkret den samhällsutmaning som ert projekt möter.

Fastän samhället är i stort behov av åtgärder för att minska sjukskrivningar och stress hos anställda och forskning visar på betydelsen av tillgång till natur och grönska vid arbetsplatser som en hälsofrämjande och arbetsstimulerande resurs beaktas vanligtvis inte detta när kommersiella och allmänna fastigheter byggs, värderas och hyressätts.

297 / 300 tecken

8b. Vision *

Beskriv sedan er vision för hur projektet konkret och mätbart bidragit till att möta denna utmaning när steg 3 avslutats. Ange vilka de viktigaste mätbara delresultaten är som uppnås längs vägen under steg 2 och steg 3.

Vision för framtiden: Fastighetsägare och brukare har konkreta verktyg att mäta, värna, och vidareutveckla utemiljöns hälsofrämjande potential på arbetsplatser. Mätbara delresultat blir under steg 2 arbetstagares upplevelser av utemiljön och självskattade hälsa, samt under steg 3 förändringar i sjukskrivningar.

Efter steg 3 har certifiering testats och utvecklats för en mängd olika fastigheter genom insatser i olika skeden (plan, proj, bygg, drift). Under steg 2 och 3 förfinas mätmetoderna för kvaliteter.

Varudeklarationer, som certifiering, hållbarhetsredovisning och rankingsystem har utvecklats för kommunikation till hela samhället.

På sikt kan varje arbetsplats inom 2 minuter ha restaurativ utemiljö för återhämtning, stimulans och arbetsglädje.

657 / 700 tecken

8c. Projektets lösning (inkl. dellösningar) *

Beskriv tänkt lösning (inkl. dellösningar)

Projektets lösning är att skapa incitament för fastighetsägarna att utifrån ett miljöpsykologiskt perspektiv förbättra utemiljön på de arbetsplatser de styr över, det vill säga att utveckla restaurativa arbetsplatser. Dellsönningar i form av olika incitament är:

1. CERTIFIERING AV MILJÖPSYKOLOGISKA PERSPEKTIV - "RESTORATIV ARBETSPLATS"

Certifieringen ökar fastighetens värde. Enskilda fastigheter värderas med BEDÖMNINGSPROTOKOLL där POÅNG redovisas för varje delkvalitet, summeringar görs för respektive karaktär och sammanfattas i ett ÅSKÅDLIGT DIAGRAM över fastighetens miljöpsykologiska status- Bilaga 1. I förlängningen kan också utdelas ett samlat BETYG för den miljöpsykologiska statusen att läsas parallellt med fastighetens eventuella betyg för teknik, resurshushållning etc certifierat i Leed, Breeam eller Miljöbyggnad. Bedömningskriterierna för miljöpsykologi är distinkta och kan även användas för nyttovärdering i programarbete, hållbarhetsredovisning, underhållsplanering, analys av kompensationsbehov och kompensationsmöjligheter, för bredare involvering av privata och allmänna fastighetsägare i den kommunala översiktsplaneringen etc. Att testa och förbättra dessa bedömningskriterier för en mängd olika fastighetstyper, funktioner och byggnadsskeden är ett huvudnummer för steg 2.

2. HÅLLBARHETSRAPPORTERING I FASTIGHETSBOLAGETS ÅRSREDOVISNING

Årsredovisningen har betydelse för företagets värdering och anseende. Att där ta in en redovisning av fastigheternas arbetsmiljö avseende avstressande, trivsamma och stimulerande utemiljöer som dessutom ger ekologiska, sociala och ekonomiska nyttor är självklart, men operationaliserbar entydig metodik är avgörande för att möjliggöra jämförelser. Att sammanställa åskådliga diagram över bolagets fastighetsbestånds MILJÖPSYKOLOGISKA STATUS kan bli ett starkt incitament.

3. RANKINGSYSTEM FÖR STÖRRE ARBETSPLATSOMRÅDEN

Ranking är ett starkt incitament för universitet världen över att dra till sig studenter och forskningsmedel. I steg 1 har utvecklats ett rankingsystem för campusmiljöer där först förekomst och utbredning av åtta upplevelsekaraktärer schematiskt kartläggs, varpå sedan beräknas HUR STOR PROCENT av campus som har tre eller fler överlagrade karaktärer se länken nedan

<http://restorativeworkplace.com/studies-of-some-university-campus/>

Större arbetsplatsområden för t ex hightech kan i framtiden jämföras på liknande sätt, där stora fastighetsägare och kommuner har incitament att medverka.

4. KOMPENSATIONSÅTGÄRDER

Kompensationsåtgärder för psykosociala aspekter i samband med exploatering, ger förutsättningar för hållbarhet och ökar områdets attraktivitet, vilket ger incitament för exploatören och kommunen. Kompensation i samband med exploatering kan i framtiden komma att bli reglerat som lagkrav (ref SOU2017:34).

5. FORTLÖPANDE EXTERN KOMMUNIKATION

Hemsidan www.restorativeworkplace.com/Vinnova har använts sedan steg 1 för att sprida relevant forskning och goda exempel från framför allt analyser av framgångsrika internationella universitets campusmiljöer. Efterhand har växt fram en rankinglista för de studerade universitetet. Hemsidan har gett positiva kommentarer även från utlandet.

Vi uppfattar att tidig öppen kommunikation till relevanta aktörer kring hur projektet fortlöper torde vara en viktig dellsönning. Movium kommer också att förmedla allmän information externt från workshops inom sina etablerade kanaler.

2993 / 3000 tecken

8d. Problembeskrivning *

Beskriv detaljerat problem och behov som utgör samhällsutmaningen som projektet möter. Redogör för hur problemet ser ut på en systemnivå, t.ex. hur många och vilka användare som berörs samt vilka som vinner respektive förlorar på hur systemet ser ut idag. Beskriv även

1. problemets omfattning, gärna kvantitativt i form av t.ex. samhällsekonomiska kostnader, och
2. hur lösningen kopplar mot problem och behov
3. lösningens potentiella värde, t.ex. samhällsnytta och affärsnytta samt vilka kostnader som kan elimineras

Sjukskrivningar kostade 32 miljarder 2015. Vårdkostnaderna är ökande och beror främst på stressrelaterad mental ohälsa utvecklad på arbetsplatser (Slany et al. 2014). Stressen ökar snabbast bland unga. Varje vunnna procent av sjukskrivningar minskar statens kostnader med minst 300 miljoner.

Sedan årmiljoner har människan och hennes föregångare utvecklat en förmåga att snabbt och reflexmässigt kunna avläsa omgivningen i form av att vara trygg eller osäker. Denna förmåga fungerar utmärkt i natur- och grönområden, men inte i byggda miljöer. Vissa kvaliteter tolkas undermedvetet som trygga och innebär att stressen snabbt avtar. Naturkvaliteter påverkar även återhämtningen av koncentrationsförmåga och beslutsfattande positivt (se referenser nedan). Dessa kvaliteter kan implementeras på arbetsplatser vilket skulle ge direkt återverkan på personalens hälsa, förmåga och arbetsglädje samt på samhällsekonomi. Kvaliteterna har således en direkt och positiv effekt på arbetstagares stress och arbetsförmåga, och kan därmed minska antalet sjukskrivningar.

Vår problemanalys är att ett förtroligt agerande från arbetsgivaren och fastighetsägaren som visar att personalen är värd en hälsofrämjande arbetsmiljö med tillgång till grönska och naturintryck är extremt värdefullt för personalens tillit och hälsa. Följande evidens visar på för sammanhanget relevanta positiva psykosociala effekter på människan:

Utsikt mot grönska på arbetsplatsen har visat sig vara fördelaktigt för arbetskraft, arbetsförmåga och arbetsglädje (Lotttrup et al., 2013).

Vid undersökningar av universitetsområden har universitetens resultat varit positivt korrelerade med tillgång till grönytor samt mängden grönska (Hajrasouliha & Ewing 2016).

30 års forskning har lett fram till identifikationen av åtta upplevelsekaraktärer på grönytor, vilka visat samband med trivsel och stimulans och flera dessutom har visat samband med avstressning och återhämtning (Grahn, Stigsdotter & Berggren-Bärring, 2005).

Rofylld natur kan förebygga mental ohälsa (Annerstedt van den Bosch m fl 2015). En stor del av vår vakna tid vistas vi på arbetsplatsen. Den bör därför erbjuda rofylldhet.

Även om alla vet att naturupplevelser ger positiva känslor är det inte lätt se hur, var och vad som kan göras, vem som kan bestämma och vem som skall betala.

Efterfrågan på ny kunskap kan göra att yrkeskategorier inom byggbranschen i det korta perspektivet kan uppleva sin roll hotad. Om anställda inom berörda branscher försvarar sina traditionella roller riskerar vi att nytänkande helhetslösningar och förvaltningsövergripande samverkan blockeras. Detta avser projektet stävja genom att tillhandahålla branschen med konkreta och tillgängliga verktyg väl förankrade i byggskedenas olika processer.

Förtätning har blivit ett nyckelargument mot växthuseffekten. Gröna tak och väggar lanseras i stället för markgrönska. Kortsiktiga projektutvecklare bygger och säljer snabbt. De vill bygga maximalt, och lämna minimal yta för växtlighet och kommunen som ytterst avgör gränsen för grön respektive byggd yta förmår sällan stå emot. Genom projektet skapas incitament för att värna och utveckla grönytor av avgörande betydelse för människors arbetsförmåga och hälsa.

Naturintryck och grönska skapar trivsel, och arbetsplatser som erbjuder hälsofrämjande utemiljöer gör att personalen känner förtroende och upplever ökad arbetskraft och arbetsglädje.

2934 / 3000 tecken

8e. Efterfrågan – betalningsvilja *

I rutorna ovan har ni bl.a. beskrivit lösning och behov. I denna ruta vill vi att ni kortfattat redogör för viljan och förmågan att betala för er tänkta lösning, dvs. om det är möjligt att konvertera behov till efterfrågan.

Den breda allmänheten intresserar sig alltmer för växter och trädgård. Odling på balkonger ökar. Allt fler artiklar i dags- och veckopress vittnar om grönskans avstressande effekter. Medvetenheten bland allmänheten har lett till ökande uppskattning av urban grönska. Topuniversitet och vissa företag visar betalningsvilja för avkopplande och stimulerande grönska - se t ex Googles nya huvudkontor, sid 5 <http://restorativeworkplace.com/wp-content/uploads/2015/07/Paper-NAEP-20151.pdf> ().

Fastighetsägarna i steg 2 tänker långsiktigt, och anser att fördelarna med personal och kunder som trivs ger lönsammare hyresgäster och en värdeutveckling högre än investeringskostnaden. Kortsiktiga fastighetsägare/byggare behöver följa efter för att möta efterfrågan.

Landsting, försäkringskassa och stat vill se förebyggande av stress för att minska utbrändhetens stora kostnader. Därför kommer betalningsviljan för hälsofrämjande åtgärder inom allmänna sektorn att öka.

842 / 1000 tecken

8f. Jämställdhetsintegrering: potential *

Många samhällsutmaningar, inklusive resultat och lösningar, kan till synes vara könsneutrala, men visa sig påverka kvinnor och män på olika sätt. En jämställdhetsanalys innebär att ni som konstallation granskar olika potentiella effekter för kvinnor respektive män inom den berörda samhällsutmaningen. Detta görs innan viktiga beslut fattas om behov, mål, strategier, lösningar och resurstilldelning. På programmets hemsida www.vinnova.se/udi finns ett stöddokument, klicka först på 'Att söka och driva projekt' till vänster och därefter finner ni dokumentet i mitten av sidan. Utöver att bidra till de jämställdhetspolitiska målen, kan ett jämställdhetsperspektiv leda till ökad kvalitet och relevans av resultaten från ert innovationsprojekt.

Finns det jämställdhetsaspekter (kön och/eller genus) kopplat till projektets lösningar eller område som är viktiga att ta hänsyn till i genomförandet av ert innovationsprojekt?

Ja

Motivera ovanstående svar genom att hänvisa till statistik, forskning och liknande källor ligger till grund för svaret. Om ni svarat ja ska ni även redogöra för problemen/behoven och hur lösningen i ert projekt konkret kopplar till dessa.

Ökad medvetenhet om hälsofrämjande utemiljö kommer att ge ökad jämställdhet inom fastighetsbranschen. Hittills har hårda fakta som ekonomi, lokalyta och läge dominerat inom fastighetsbranschen, men mjuka värden får allt större uppmärksamhet. Fler och fler kvinnor gör inträde i bygg- och fastighetsbranschen. På arkitektutbildningarna är kvinnor idag i majoritet, inte minst på landskapsarkitektutbildningarna. I detta Vinnovaprojekt är det i hög grad kvinnor som är ledare för fastighetsparterna. De är i hög grad nytillträdna i tjänst som miljöchefer eller hållbarhetsansvariga.

Stress och ohälsa på arbetsplatser är vanligast bland kvinnor, och stressen ökar snabbast i yngre åldersgrupper. Ökat fokus på trivsam avstressande grönska och naturintryck är mycket värdefullt. Personalen känner sig sedd och uppskattad. Detta blir särskilt uttalat bland personal i de lägsta inkomstklasserna som har minst möjlighet att styra och förändra sin egen arbetssituation, t ex sjukvårdbiträden, sjuksköterskor och förskollärare.

Om vårdpersonal i högre utsträckning kan använda grönska inte bara för sin egen avstressning utan även som verktyg i sin egen omvårdnad av patienter och möte med anhöriga så gynnas även vårdkvalitet, eftervård och rehabilitering med ökad tillfredsställelse i arbetet.

Bättre grönmiljö på förskolor och skolgårdar gör barnen lugnare och mer empatiska mot varandra, sänker ljudnivån i lokaler och lockar till mer utevistelse. Det kommer också att upplevas positivt av föräldrar, som hämtar hem lugnare barn till mer givande kvällstimmar. Barnen blir mindre sjuka. Och föräldrarna kan med tryggare känsla gå till sin arbetsplats dagen efter, med minskad risk för egen utmattning, och bättre förutsättningar för jämställdhet på sin egen arbetsplats.

Miljöförbättringar, effekter och följeffekter från skola till arbetsplats är en komplex helhet där kvinnor idag har särskilt mycket att vinna på hälsofrämjande åtgärder. Alla fastighetsföretag måste ta sitt ansvar.

1705 / 2000 tecken

8g. Omvärldsanalys *

I ruta 8c och 8d har ni beskrivit tänkt lösning och problemet så nu vill vi att ni jämför ert projektförslag med andra initiativ som har avslutats, pågår och är på gång såväl nationellt som internationellt. Redogör även för ev. kunskapsluckor och hur ni löpande kommer att arbeta med omvärldsanalys under steg 2.

Beskrivningen ska ses som ett komplement till slutrapporten för steg 1 där ni har möjlighet att beskriva detta mer utförligt.

Runt om i världen forskas det nu på hur kvantiteten grönska i människors omgivning ger olika effekter. Google Earth ger möjlighet att studera samband i översiktlig skala, t ex hur dödlighet i framtid varierar med mängden grönska i närmiljön (Mitchell & Popham 2008), och hur studenters studieresultat i USAs universitet signifikant samvarierar med andelen grönytor och kron täckningsgrad inom campus och dess omgivning (Hajrasouliha & Ewing 2016).

I Sverige bedrivs ledande miljöpsykologisk forskning vad gäller preferenser och effekter av olika kvaliteter av grönska. Tack vare omfattande studier på SLU Alnarp av människors miljöupplevelser och resultat från Skånes folkhälsoenkät har svensk forskning kunnat redovisa samband kring nyanserade kvalitetsdata. Därmed kan Sverige gå i bräschen för certifiering av miljöns kvalitet för hälsa och välbefinnande. Inget annat certifieringssystem, varken Leed, Breeam eller Miljöbyggnad inkluderar det miljöpsykologiska perspektivet avseende en hälsofrämjande utemiljö.

Andra initiativ som pågår och fokuserar på hållbarhetsfrågor är C/O City och Citylab. De har dock inte med den miljöpsykologiska aspekten. C/O City fokuserar på frågor om CO₂-bindning, dagvattenhantering, biologisk mångfald, växter för rening av stadsluft och för dämpning av buller, men psykosociala ekosystemtjänster för människan, som trivsel, avstressning, återhämtning, lek och samvaro saknas. Beträffande urban växtlighet fokuseras en del på gröna tak och väggar. C/O City har inget uttalat mål att utveckla certifieringskriterier. Ett av delprojekten, Albano, ingår även i vår vinnova-ansökan, så där finns förutsättningar för fruktbart samarbete.

Citylab, ett forum för delad kunskap inom hållbar stadsutveckling, syftar till utbildning och nätverkande för att upprätta hållbarhetsprogram, handlings- och uppföljningsplaner. Ambitionen är att kunna hållbarhetscertifiera hela stadsdelar. SLU Alnarp medverkar i ett projekt i Täby för att utveckla en hälsopark utifrån evidensbaserade miljökvaliteter. Där ges förutsättningar för fruktbart samarbete med Citylab.

Vi ser kontakt med både C/O City och Citylab som komplement, ej konkurrens. Elva ledande företrädare för hållbart byggande, bl.a. från C/O City och Citylab, varnar för "Risk för ohälsa med allt tätare städer". Artikeln (www.dagenssamhalle.se) tar stöd i "forskning vid SLU" när den argumenterar för säkerställande av stadsnatur, höjd kompetens i byggande av grönska, mer innovation och utmaning av gamla föreställningar. Genom vårt steg 2 projekt testas hur distinkta kvalitetsvariabler kan mätas i olika plan- och byggskedan, och effekttuppföljas med enkäter och intervjuer.

2295 / 2500 tecken

Effektlogik

8h. Effektlogik: mätning samt mål och förväntat resultat för steg 2 *

I det här avsnittet ska ni kortfattat redogöra för mål och förväntade resultat efter ett lyckat samverkansprojekt (steg 2), även med avseende på ökad jämställdhet. Beskriv vad ni ska mäta och hur ni ska mäta.

Resultatmålen ska vara kvantifierbara, mätbara, specifika, accepterade av ingående parter, realistiska och tidsatta. Tänk på att det inte är aktiviteter som efterfrågas utan resultatet av dessa, dvs. resultatmål som bör fånga någon form av kvalitet, prestanda, värde eller dylikt.

Observera att detta avsnitt gäller projektets resultat och effektlogik, inte själva genomförandet av projektet.

Målet för steg 2 är att ta fram en enhetlig metodik för poängsättning och klassificering av restaurativa arbetsplatser. Två olika mätmetoder finns i utkast efter steg 1. Den ena metoden gäller detaljerat för byggnader och fastigheter. Den andra gäller översiktligt för sammanhängande stadsdelar, större arbetsplatsområden/campus, eller stora exploateringsprojekt.

För byggnader/fastigheter har tagits fram ett formulär som under våren har testats på förskolor och en kontorsbyggnad. För var och en av de åtta karaktärerna har listats ett antal fysiskt mätbara kvaliteter, vanliga vid upplevelsen av karaktären. Kvaliteterna är mätbara i 2 till 4 klasser. Klasspoängen noteras och summeras för respektive karaktär, för tre olika zoner inom 50 m från byggnad/entré, mellanzon 50-150 m från byggnaden och en yttre zon 150-300 m bort. Där summor blir högre än 10 justeras den ned till 10 för att minska risken att en enda karaktär får för mycket tyngd. Poängsumman i mellanzonen divideras med 2 och i yttre zonen med 3. På detta sätt kan en karaktär få max 18 poäng och hela byggnaden/fastigheten max 144 poäng.

Detta formulär skall under steg 2 vidareutvecklas och testas för olika typer av fastigheter med olika funktion (vård, skola, kontor, centrum och handel, service i bostadsområden, polishus med häkten, universitetsbyggnader). Därför kommer sannolikt nya mätbara kvaliteter att tillföras formuläret som är relevanta för byggnader med ytterligare användning. För en del av karaktärerna förväntas listan av kvaliteter förlängas. Text har vårdmiljöer både personal, patienter, anhöriga, och flanerare från staden som användare. Skolan är arbetsplats för både barnen och lärarna men besöks också av föräldrar. Att listan för poäng blir längre innebär ingen risk i viktningen gentemot andra karaktärer, eftersom summorna korrigeras till max 10. Viss fövör kan det bli ju fler funktioner byggnaden erbjuder, vilket är positivt eftersom flerfunktionellt ofta är mer hållbart. Med en komplett kvalitetslista täckande alla tänkbara användningar behövs bara ett protokoll. Det ökar jämförbarheten mellan olika fastigheter, blir pedagogiskt och hanterbart i såväl politiska diskussioner som vid planering av underhåll och investeringar.

Formulären testas också i olika faser i byggprocessen: i fält för befintlig miljö, vid ritbordet när nya miljöer skissas, från upphandlingsritningar och för utvärdering efter slutbesiktning. På så sätt kan kvaliteten följas upp genom hela processen. Den sista poängbedömningen skickas för interimistisk certifiering till en expertgrupp hos koordinatör (förväntat resultat).

Den andra mätmetoden som gäller översiktlig skala bygger på helhetsmässiga bedömningar av karaktärerna och kartanalys för värdering av universitetscampus utemiljöer: <http://restorativeworkplace.com/studies-of-some-university-campus/>
Procentandelen av campus som har tre eller fler överlagrade karaktärer fungerar som ett slags rankingtal. På liknande sätt kan i steg 2 olika arbetsplatsområden, stadsdelar, stora exploateringsområden etc. jämföras.

I en serie av fyra workshops diskuteras resultathöjningar från nuläge till plan, proj, genomförande och drift. Parterna skall få diskutera och föreslå förändringar för att acceptera metoden och vilja gå vidare med den. Användares preferenser och önsknings utreds för varje delprojekt genom en tidigare utvecklad enkät (Skärbäck, Wen, Aleksandrova, Grahn 2015).

2937 / 3000 tecken

8i. Effektlogik: mätning samt mål och förväntat resultat för steg 3 *

I det här avsnittet ska ni kortfattat redogöra för mål och förväntade resultat efter ett lyckat följdinvesteringsprojekt (steg 3), även med avseende på ökad jämställdhet. Beskriv vad ni ska mäta och hur ni ska mäta. Tänk på att det inte är aktiviteter som efterfrågas utan resultatet av dessa, dvs. resultatmål som bör fånga någon form av kvalitet, prestanda, värde eller dylikt.

Resultatmålen ska vara kvantifierbara, mätbara, specifika, accepterade av ingående projektparterna, realistiska och tidsatta.

Observera att detta avsnitt gäller projektets resultat och effektlogik, inte själva genomförandet av projektet.

Förväntat resultat för steg 3, som börjar 2020, är att alla parter har deltagit i genomförande av miljöåtgärder för användarnas hälsa och välbefinnande, samt följt upp hur miljöerna upplevs, liksom hur processen att skapa miljöförbättringarna upplevs av alla. Vid genomförande av åtgärder kan ha väckts synpunkter om revideringar av bedömningsformuläret. Där så är motiverat justeras formuläret.

Mätningar av brukares upplevelser sker med enkäter eller intervjufrågor som ansluter till start-enkäter/intervjuer i steg 2. Enkäterna bygger dels på erfarenheter från en enkät genomförd av två internationella Alnarpsstudenter för sina hemstäder i Huanggang, Kina och St. Petersburg (se www.restorativeworkplace.com/wp-content/uploads/2015/07/IFLA-paper-St.-Petersburg-juni-15.pdf), dels på erfarenheter från studier i Alnarps Rehabiliteringsträdgård. Motsvarande frågor som i enkäten kan alternativt användas för intervjuer. Vi kalkylerar resursåtgången lika för enkät och intervjuer.

I frågorna begärs svar på i vilken grad brukaren upplever att respektive karaktär finns där (tillgång) och i vilken grad brukaren önskar dem (efterfrågan). När tillgång upplevs likvärdig med efterfrågan är målet för karaktären uppfyllt. Om efterfrågan upplevs större än tillgången är det en signal om behov av åtgärder. Frågor ställs också om upplevd stress, koncentrationsförmåga och riskvärden avseende utmattning.

I slutet av steg 3 görs nya mätningar/certifiering resp. kartanalyser efter genomförda åtgärder. Ett mål då är att anläggningen objektivt mätt får klart högre poängsummor vid provcertifiering efter steg 3 än vid interimistisk certifiering i starten av steg 2. Samtidigt är också ett mål att brukares subjektiva upplevelse av karaktärer tydligt har förbättrats, och att deras upplevda stress mm ska ligga lägre än innan åtgärder genomfördes.

Jämställdhetsutvecklingen mäts genom fortlöpande uppföljning av könsfördelningen vid workshops, och förändringar över tid för könsfördelningen på managementnivån kontra handläggarnivån hos fastighetsparterna. Målet är att könsfördelningarna i slutet av varje steg skall ligga inom spannet 40-60%, och över tid röra sig mot 50%.

Arbetsprocessen i projektet från analys av nuläget till förslag och genomförande av åtgärder, dvs. målluppfyllelsen, utvärderas fortlöpande, även i steg 3 inom partnergruppen, genom diskussioner i återkommande workshops.

Resultatmålen skall ingå i samarbetsavtalet från starten av steg 2.

2128 / 2500 tecken

8j. Effektlogik: förväntade effekter 5 år efter steg 3 *

Redogör för förväntade effekter 5 år efter ett lyckat följdinvesteringsprojekt (steg 3), även med avseende på ökad jämställdhet. Målen ska vara kvantifierbara, mätbara, specifika, accepterade av projektparterna, realistiska och tidsatta. Försök, redan nu i ett tidigt skede, att göra en uppskattning av det ekonomiska värdet av ert projekt 5 år efter lyckat följdinvesteringsprojekt (t.ex. genom att göra en hälsoekonomisk beräkning eller en samhällsekonomisk kalkyl), dvs. vilken utväxling som kan erhållas för Vinnovas finansiering. Om ni inte kan åstadkomma detta så förklara varför och presentera en modell för hur ni kan fånga och kvantifiera effekter.

Fem år efter genomförda åtgärder i steg 3 (år 2027) har information om projektet spridits under 10 års tid. Processer har påbörjats och genomförts av innovativa företagare utanför projektet. Dessa har sannolikt börjat se minskad sjukfrånvaro och ökad lönsamhet. För alla deltagare, inom såväl som utanför Vinnova projektet, är ett försiktigt antagande att deras hyresgäster har minskat sina sjukskrivningar med 1%, och bidragit till ökat förädlingsvärde i BNP med 1,5%. BNP:s totala förädlingsvärde för Sverige är idag 4,375 Mrd kr.

För sidoprocesserna utanför Vinnova projektet bör man räkna med långsammare resultatförbättring, eftersom de får sakkunnig support enbart via vår hemsida, press och annan media. Landskapsarkitekter, arkitekter, miljö- och hållbarhetsansvariga (i hög grad kvinnor) kommer dock att inhämta information snabbt för support till fastighetsägare och byggare.

Innovativa fastighetsägare startar tidigt, och andra kommer igång sent enligt en normalkurva inom innovationsteori. Det är svårt att sja om hur snabbt det går. Det har tagit ungefär 20 år från 90-talet att utveckla bred insikt hos allmänheten att grönska har salutogena effekter, gynnar hälsa och välbefinnande. Det tar sannolikt ytterligare 20 år innan kunskapen trängt igenom brett för politiska markanvändningsbeslut, och kanske 20 år efter avslutningen av steg 3 innan hälften av alla fastighetsutvecklare har börjat agera, genomföra förbättringsåtgärder och certifiera sina fastigheter som restaurativa. Vi är då framme vid 2042.

Om vi antar att normalkurvan för innovationen "restaurativa arbetsplatser" når sin topp 2042 så har 50 % av alla anställda då berörts av förbättringar. Om man beräknar toppen på innovationskurvan till 2042 och starten av innovationen till 2017 så visar den teoretiska kurvan att 2,5 % av marknadens fastighetsägare är "innovatörer" och har startat under första tioårsperioden. Nästa fas som i så fall börjar ca 2027 varar ca 7 år och omfattar ca 13,5 % av marknadens aktörer. De kallas "early adopters". Nästa fas i beräkningen, 2034-2042, omfattar 34 % av aktörerna. De kallas "early majority".

Om vi antar att alla berörda där åtgärder genomförs minskar sina sjukkostnader med i snitt 1%, och ökar sitt bidrag till förädlingsvärdet med 1,5%, och att teorierna för innovationskurvan stämmer, så ökar förädlingsvärde + sjukbesparing räknat i dagens penningvärde enligt: 1.1 Mrd kr (2027); 6 Mrd kr (2034); 15 Mrd kr (2042).

Under tiden sprids även utanför Sverige kunskapen om vårt projekt - certifiering av restaurativ arbetsmiljö och dess följder i form av minskade sjukskrivningar och förbättrad jämställdhet. Våra bygg- och teknikföretag ökar sin export, och internationella företag påbörjar flyttning av verksamheter till Sverige.

Det är stora belopp och osäkra antaganden. Vinsten kan bli en tiopotens mindre, men ger ändå hög utväxling. Vinsten kan också bli flera gånger högre.

2470 / 2500 tecken

8k. Risker *

Identifiera de huvudsakliga riskerna för att målen för steg 2 inte uppnås, givet att ansökan skulle beviljas:

- Skatta sannolikheten att respektive risk inträffar (låg, medel, hög) och påverkan (låg, medel, hög) om den inträffar.
- Identifiera och beskriv de viktigaste åtgärder för att minimera sannolikheten att risken inträffar och påverkan om den inträffar.

OBS: vi vill att ni beskriver risker som rör avsättningen av er innovation såsom relaterat till marknad och politik, och vi vill inte att ni fokuserar på projektinterna risker såsom att någon i teamet blir sjuk.

Grönnytorna minskar allt mer i nyexploatering. Det förklaras gärna med förtätningsmål i relation till den globala uppvärmningen. Andra förklaringar det pratas mindre om är projektekonomi. Exploateringen blir lönsammare om byggrätten maximeras på given tomtyta. Ytterligare en förklaring som aldrig nämns är inkompetens om mjuka värden hos beslutande. Störst risker gäller för fastigheter där det är många bestämmande instanser mellan brukarna/användarna och fastighetsägaren, vilket är vanligt vid skolor och sjukhus. Ägaren kan vara institutionellt anonym. Hyresförhandlaren kan vara en stor organisation med svag lokal insikt.

Risken att parterna i steg 2 inte lyckas genomföra sina delar i detta projekt bedöms dock som liten. Flera av parterna har varit med flera år, deltagit i tidigare ansökningar till Vinnova med bred förankring inom företaget, men där ansökan har fått avslag. De är nu starkt motiverade att lyckas tränga igenom med vår gemensamma vision.

Svårigheter att övervinna är att personal som lokalt ansvarar för grönmiljön sällan har inflytande över de traditionella arbetsmiljöfrågorna eller hyressättningen. En annan svårighet är att brukarna, som har behoven av en hälsofrämjande utemiljö, har liten möjlighet att få önsknings tillgodosedda, ibland inte ens framförda.

Åtgärder för att minimera risk kan vara:

- 1) Att bryta ner ägarförvaltning och hyresförhandling till mindre enheter lokalt, med färre steg mellan brukare och ägare.
- 2) Låt brukare medverka vid genomförandet av certifiering av "restorativ arbetsplats." Certifiering blir en form av varudeklaration som ger en konkret gemensam kunskapsbas för samtal, hyresförhandling, investeringsbeslut etc., och som underlättar transparensen mellan brukarnas behov och önsknings och vad ägaren är beredd att erbjuda.
- 3) Långsiktiga fastighetsägare bör agera byggherre. Deras långsiktiga mål för värdeutveckling rimmar med att det tar tid för grönska att utvecklas. Kortsiktiga ägare, som projektutvecklar och sedan säljer, har kortsiktiga ekonomiska mål, och grönmiljön kan komma i kläm.
- 4) Kommunerna kommer att inse sin roll med kvalitetskriterierna när de ser att fastighetsägarnas klassificering av mellanzonen och yttre zonen, ofta faller på kommunal allmän mark,
- 5) Och de kommer att inse kommunens positiva profilering i takt med höga certifieringspoäng för fastigheter, som lockar ambitiösa företagare med ambitiösa innovativa anställda.
- 6) Landstingspolitiker som beslutar om vård- och sjukhusmiljön får efter hand ökad kunskap att hantera utemiljö som en hälsofrämjande resurs.
- 7) Tjänstemän och konsulter kommer att lokas till fortbildning för att hänga med och visa framfötter.
- 8) Kortsiktiga ägare/byggare ansluter när beställarna utvecklas.

Risken att någon part faller ifrån under steg 2 är liten, eftersom fastighetsägarna förklarat sig långsiktiga.

AKTÖRER

Här presenterar ni information som kopplar till kriteriet Aktörer som presenteras i utlysningstexten. På utlysningens hemsida finns ett dokument där vi samlat några vanliga frågor och svagheter med ansökningar från tidigare ansökningsomgångar.

9a. Projektparter, uppsummering *

Fyll i uppgifter för samtliga projektparter, 9a är en uppsummering av flik 9 Klicka på 'lägg till' om du vill lägga till flera.

Ange projektparts namn
Akademiska hus
13 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet
4 studier: Albano, Forum Medicum, KI campus, Frescati (proj- bygg- o driftsfas)
68 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet
Vill att forskare, lärare, studenter, all personal trivs och producerar bättre
68 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet
Är övertygad om effektlogiken efter tagit del av studien av USAs universitet
65 / 70 tecken

Ange projektparts namn
VACSE
5 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet
Ny fastighetsägare för polishus och häkten, deltar med fyra fastigheter
62 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet
Slutna miljöer. Även inomhus behövs naturintryck med lugnande miljöer
61 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet
VACSE är nybildat bolag, ägt av pensionsfonder. De tror vårt koncept behövs
64 / 70 tecken

Ange projektparts namn
Atrium Ljungberg
15 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet
Maraboufabriken med tillhörande park & Siklastråket stort omvandlingsprojekt
69 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet
Långsiktig ägare, vill ha nöjda hyresgäster som trivs och känner avstressning
67 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet
AL är innovativt med social ambition, tror starkt på naturintryckens betydelse
68 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Hemsö AB

7 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

förskolor, skolor, omsorgslokaler, Övergripande planering för St. Larsparken

69 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Vill se hur utemiljön ger nöjda barn som lekt av sig med nöjda personal & föräldrar

68 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Hemsö, ledande på samhällsfastigheter, följer evidensen för åtta karaktärer

67 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Region Skåne, Malmö nya sjukhusområde, NSM

37 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Malmö sjukhus skall investera i stora ombyggnader och ny parkmark kommande fem år

69 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Utemiljöns effekter för rehabilitering av patienter, avstressning av personal

69 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

De känner till Alnarpsrehabträdgård, dess goda resultat och vill få in detta i NSM

69 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Region Jönköpings län, Länssjukhus Ryhov

36 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Parten deltar även i forskning om vårdanpassad arkitektur med Chalmers och Anna B.

70 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Utemiljöfrågornas betydelse för vård, rehabilitering, personalens avkoppling

70 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Resultat betr vårdanpassad arkitektur kan integreras i Alnarpsmodellen

63 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Krinova AB, Kristianstad, invid Högskolan i Kristianstad med sjuksköterskeutb

69 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Krinovas inkubator- och innovationsstöd är största i landet inom matområdet

66 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Vidga sin profilering med "naturrehab" förutom mat, erbjuda HKr pedagogisk miljö

70 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

vill utveckla sitt campus med rehabmiljöer att spegla sin hälsoprofil.

61 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Malmö Högskola

13 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Innerstads-campus med ringa grönska ger samverkansinitiativ med Kommunen

65 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Vill få grönare campus med restaurativa karaktärer för studenter och personal

66 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Har länge fört diskussioner med Alnarp om sitt behov av bättre utemiljö

60 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Stockholms fastighetskontor

26 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Delstudier från innerstad till tätortskant, praktisk kunskap om grönyteskötsel

70 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Utveckla samverkan över fastighetsgränser, hur formulera kompensationskrav

68 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Projektparten har deltagit i förstudier för steg 2 & medverkat i metodutveckling

69 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Karolinska institutet KI, Solna

28 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Synpunkter från brukar användare om utemiljöns betydelse att förebygga av stress

70 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Vill verka för bättre utemiljö på KI utifrån evidens om upplevelsekaraktärer

66 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Stressen är påtagligt hög på KI. Uttalade behov av åtgärder för minskad stress på KI

70 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Lunds universitet, medfak och AMM

29 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Önskemål från brukare och användare för ny byggnad. AMM stark FoU om arbetsmiljö

66 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

vill lära sig mer om naturmiljökaraktärer för vård och förebyggande

58 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

följt Alnarps FoU en längre tid, tror på dess evidens, vill delta i utvecklingen

67 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Stockholms universitet, Natgeo

28 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Brukare på Frescati, också kognitionsvetare med kompetens i miljöpsykologi

66 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Vill få till förbättringar på Frescati, vidga sin egen kunskap och sprida kunskap

69 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Har samarbetat med Alnarp under flera år, är lokal resurs för Stockholmsstudierna

70 / 70 tecken

Ange projektparts namn

RISE RESEARCH INSTITUTES OF SWEDEN AB (SP)

36 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

lång erfarenhet av certifieringssystem, krav, möjligheter, hinder etc

62 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Vill lära sig mer om kvalitetsbedömning av grönmiljö för avstressning

60 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Projektet behöver en erfaren expert om metodik för certifiering, som är ett mål

67 / 70 tecken

Ange projektparts namn

MOVIUM (mark och vegetation i urban miljö, kommunikationsorgan under SLU)

64 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Att sprida kunskap från projektet brett till fastighetsbransch, kommuner etc

67 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

Medverka till snabb spridning av kunskap brett. Öka sin läsekrets

56 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Projektet vill att professionell kommunikatör med god kunskap om frågorna är med

69 / 70 tecken

Ange projektparts namn

Lunds universitet byggnadsavdelningen

35 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

Hyresgästpartens (LU) byggkompetens i Forum Medicum projektet

55 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

öka kunskap om hur specificera grönmiljö kvalitet för avstressning i byggprocess

69 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

Ömsesidig kontakt och diskussioner i frågan sedan en tid tillbaks

56 / 70 tecken

Ange projektparts namn

SLU AEM

6 / 70 tecken

Ange vad projektparten framförallt bidrar med i projektet

koordinator i projektet, metodik för kvalitetsbedömning, enkäter & intervjuer

69 / 70 tecken

Ange vad projektparten konkret vill få ut av att delta i projektet

utveckla bedömningskriterier för salutogena miljökaraktärer o certifiering

68 / 70 tecken

Ange varför projektparten är med i just det här projektet

certifieringssystem för social hållbarhet måste komplettera de befintliga

66 / 70 tecken

9b. Roller *

Förklara rollerna (inkl. sammansättning, kompetens, förmåga och engagemang) hos medverkande parter. Beskriv och motivera eventuella förändringar jämfört med initieringsprojektet. För att en organisation ska räknas som projektpart ska den vara aktivt involverad i utformandet och genomförandet av projektet samt vara med och dela på risker och resultat i samband därmed.

I tabellen 9f nedan anger ni de aktörer som inte är projektparter men som är kopplade till projektet på ett eller annat sätt.

Konstellationen har fyra kategorier av parter:

1. Koordinatorparten organiserar samarbeten och assisterar tillsammans med experter fastighetsparterna i sina delprojekt och kontrollerar i slutet av steg 2 med en sakkunnig grupp fastighetsparternas självvärderingar, och utfärdar preliminära s.k. "interimistiska" certifikat/diplom med "betyg" för restaurativ arbetsplats.
 2. Fastighetsägares roll är att medverka till enkäter och intervjuer om brukares/användares behov och önsningar där sakkunniga från koordinatordelen ger assistans. I deras roll skall de också göra självvärderingar av sina fastigheters kvalitetsnivå för upplevelsekaraktärerna i början av steg 2. Under hela steg 2 skall de analysera möjligheter att kvalitetsutveckla fastigheterna avseende upplevelsekaraktärerna, samt igen mot slutet av steg 2 göra en förnyad självvärdering av planerade åtgärder ("hypotetiskt"), eller i vissa fall av genomförda åtgärder.
 3. Hyresgäster med brukare/användare har en roll att uttolka och förmedla synpunkter om behov och önsningar utöver vad som ges av enkäter och intervjuer.
 4. Movium förmedlar projektresultat och pågående arbete inom sina etablerade externa kanaler.
- Alla parterna deltar i fyra workshops med synpunkter och diskussioner om förbättringar i innovationen.

Referensgruppspersoner deltar också i alla fyra workshops, förmedlar fortlöpande synpunkter från sina verksamheter, samt förmedlar fortlöpande kunskaper tillbaks till sina myndigheter. Allmänna organisationer som är direkt berörda och deltar i fastighetsägarnas delprojekt, f.a. kommunala förvaltningar, deltar ej som egna parter men inbjuds att medverka i samråd för delprojekten, och får där en roll att svara med synpunkter. Dessa har också rätt att delta i workshops.

Kommunikation:

Hemsidan www.restorativeworkplace.com/Vinnova används för kommunikation med både allmänt öppna delar som idag och intern inloggningslänk för projektets parter. Workshops arrangeras, en varje halvår, där delprojekt följs upp, diskuteras och förbättringar föreslås. Movium förmedlar allmän information från dessa workshops inom sina etablerade externa kanaler. Specifik information om part förmedlas endast efter parts samtycke.

1915 / 2500 tecken

9c. Jämställdhetsintegrering: aktörer, inklusive kompetens och personer *

Hur stor andel av antalet personer som arbetar i projektet är män i %?

40

Hur stor andel av projektarbetet förväntas utföras av män i %?

45

Hur stor andel personer i beslutsfattande positioner i projektet är män i %?

38

Förutom att belysa projektets potential utifrån ett jämställdhetsperspektiv (avsnitt 8f ovan) behöver konstellationen beakta hur projektet leds, styrs och utvecklas genom att besvara följande frågor:

- Hur fördelas resurserna mellan kvinnor och män i projektet?
- Hur kommer kvinnor respektive män ha möjlighet att påverka projektets resultat och lösningar?
- Finns det en jämställd fördelning (40/60) mellan män och kvinnor med avseende på vilka som arbetar i projektet? Om inte, vad är orsaken och hur kommer det att hanteras under steg 2.
- Finns det en jämställd fördelning (40/60) mellan män och kvinnor i projektet med avseende på position såsom projektledning, arbetspaketledare m.m.? Om inte, vad är orsaken och hur kommer det att hanteras under steg 2?
- Finns det någon/några i projektteamet som har (expert)kompetens utifrån ett genus- och jämställdhetsperspektiv?

Merparten av arbetet kommer att utföras av kvinnor, i ledningen för både koordinatör och övriga parter, bland referensgruppen och bland kommunikatörer. Sannolikt blir det övervikt kvinnor även på handläggande nivån. Vilka som kommer att arbeta är ännu inte presenterat för många av parterna, men handläggande personer som närvarat vid möten är övervägande kvinnor.

Orsaken till övervikt kvinnor kan var flera. Många av de engagerade på handläggarnivån är kvinnor. Intaget till landskapsutbildningarna på SLU har under flera år legat på runt 80% kvinnor. Liknande tendens finns för intagen till ekosystemvetarutbildningar, miljövetenskap, och samhällsgeografi varifrån hållbarhetsansvariga till stor del hämtas. En tredje rekryteringsbas för handläggare till den här typen av problemlösning är lantmäteri- och väg och vattenbyggnads utbildningen. Även där ökar andelen kvinnor.

Fördelningen på ledningsnivån är 2/3 kvinnor hos både koordinatör och sett över parternas projektledare.

Bland kunderna, hyresgäster och brukare, har vi hittills upplevt att det är en övervikt av kvinnor som engagerar sig för projektets frågeställningar. Andelen som känner stress på arbetsplatsen och uttrycker förväntan att mer grönska reducerar stressen och ökar trivseln på arbetsplatsen är kvinnor.

Alla parterna arbetar mer eller mindre fokuserat med jämställdhetsfrågan. Vi kan exemplifiera med Hemsö som är en av de större parterna i projektet. Hemsös projektledare Sofia Lagerblad, som också är med i verkställande utskottet för detta Vinnovaprojekt har över 10 års praktisk erfarenhet av att arbeta i projektledande/projektchefsbeftättning inom bygg- och fastighetsbranschen, en bransch som är starkt mansdominerad.

Vid rekrytering strävar Hemsö efter mångfald och en jämn könsfördelning vilket också speglas i de av Hemsö tillsatta resurserna i detta projekt. I den från Hemsö interntillsatta projektgruppen ingår både män och kvinnor ifrån olika yrkesområden inom bolaget såsom förvaltning, hållbarhet, utveckling, drift. I projektgruppen medverkar personer som utöver praktisk erfarenhet även har universitetspoäng inom området jämställdhet och genus.

Hemsö har en Riktlinje för mångfald och jämställdhet vilken präglar kulturen som Hemsös projektmedarbetare tillför projektet. I riktlinjen fastställs bla; att arbetsförhållandena på Hemsö ska lämpa sig för alla arbetstagare oavsett etniskt ursprung, funktionshinder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller ålder.

Att Hemsö ska vara en arbetsplats fri från diskriminering.

Att Hemsö tillåter inte att någon arbetstagare utsätts för trakasserier.

Att Kvinnor och män inom Hemsö ska ha möjlighet att förena förvärvsarbete och familjeliv.

2372 / 2500 tecken

9d. Projektets förankring *

Beskriv hur väl projektet är länkat in i de medverkande organisationernas interna strategi-, innovations- och utvecklingsprocesser. Detta innefattar även att tydliggöra på vilka organisatoriska nivåer ni har förankrat projektet, t.ex. operativ, strategisk och politisk nivå.

Projektet är förankrat högt på VD-nivån för flera av fastighetsbolagen, är en del av den strategiska fastighetsutvecklingen pga. sitt fokus på brukarna. Certifiering av psykosociala aspekten ses som komplement till certifiering av teknik, energi etc. med Breeam, Leed eller Miljöbyggnad.

Mätning och uppföljning av grönmiljökvaliteter förväntas strategiskt på ledningsnivå kunna bli en del av företagets årliga hållbarhetsrapport i årsberättelsen, dvs redovisning som komplement i den miljömässiga och ekonomiska hållbarhetsrapporteringen, t ex rapporterar Hemsö årligen sitt hållbarhetsarbete till GRESB. GRESB används bl.a. av investerare för att bedöma hur långt olika fastighetsbolag kommit i hållbarhetsarbetet. Det är Hemsös ägare som ställer krav på Hemsös deltagande. (Hemsö ägs av Tredje AP-fonden till 85 procent och av AB Sagax till 15 procent, direkt och indirekt). Föregående år nådde Hemsö nivån "Green star".

Vidare väntas grönmiljökvaliteterna utgöra en av kvalitetsparametrarna för att uppfylla Hemsös ramverk vad gäller finansiering via hållbarhetsobligationer, där Hemsö utöver miljö- och energiaspekter inkluderar även social hållbarhet, vilket är nytt i Norden

För de medverkande fastighetsbolagen på nationell eller regional nivå (fyra stycken), statligt ägda via pensionsfonder eller privatägda har förankringen gått snabbt. Deras beslutsvägar är relativt korta och de kan lättare arbeta med fleråriga budgetar.

För kommunala fastighetsbolag är det lite mer komplicerat med sina korta årsbudgetar och ibland längre beslutsvägar ända upp till politikernivån. Erfarenhet är dock att politikerna är minst lika intresserade av grönmiljön för sina fastigheter, men att den kommunala nivån kräver mer tid för förankring

1499 / 1500 tecken

9e. Projektledare/Projektledning*

Projektledarens/projektledningens kompetens, förmåga och engagemang att leda projektet. Om personerna inte arbetar heltid i projektet vill vi att ni kortfattat lyfter andra projekt som de är involverade i och om det finns synergier mellan dessa och ansökan.

Projektledare: Anna Bengtsson, 42 år, är disputerad inom institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi, ställföreträdande ämnesansvarig för Miljöpsykologigruppen, och i övrigt engagerad ledare i både yrkeslivet och ideellt.

Anna kommer att arbeta halvtid med Vinnovaprojektet. Hon är nu projektledare för fyra projekt med fokus på utvecklingen av modeller och metoder för att bedöma och utveckla miljöers hälsopotential, dvs synergier till Vinnovaprojektet: (1) Hälsopark i Täby kommun; (2) Grönstrukturplan för Länssjukhuset Ryhov i Jönköping; (3) Nya sjukhusområdet Malmö; (4) Taktterrass vid Minneskliniken i Malmö.

Verkställande utskott, VU: Anna får två av de tyngsta fastighetsparternas projektledare som stöd i form av ett verkställande utskott, VU, för eventuella beslut om t ex budgetförändringar. Det är projektledarna för Hemsö och Akademiska hus: Sofia Lagerblad, affärs- och projektutvecklare för Hemsö, resp. Mia Edofsson, hållbarhetschef för Akademiska hus. Syftet med VU är att säkra projektets bredd med affärsutveckling hand i hand med sociala och gröna hållbarhetsmål.

953 / 1000 tecken

9f. Övriga aktörer *

Här anger ni aktörer som jämfört med projektparterna är mer löst knutna till projektet, t.ex. organisationer som ingår i en referensgrupp. Klicka på knappen 'Lägg till' för att få upp en rad.

Ange kontaktpersons namn, roll och telefonnummer i fälten som kommer upp.

Kontaktpersons namn

Maj-Britt Engström, Försäkringskassan Syd,
Regional Samverkanssamordnare

67 / 70 tecken

Roll

förebyggande mot stress, erfarenheter av
naturkvaliteter som förebygger stress

70 / 70 tecken

Telefonnummer

010-1186634, alternativt 070-3001088

34 / 70 tecken

Kontaktpersons namn

Ulla Rosenius, Arbetsmiljöverket

30 / 70 tecken

Roll

om verkets syn på förebyggande av
arbetsmiljöskador av stress, olika åtgärder

67 / 70 tecken

Telefonnummer

010-730 90 00

11 / 70 tecken

Kontaktpersons namn

Henry Stegmayr, Folkhälsomyndigheten

34 / 70 tecken

Roll

Ger synpunkter projektet om arbetsplatsernas
funktion för folkhälsan

61 / 70 tecken

Telefonnummer

010-205 20 00

11 / 70 tecken

Kontaktpersons namn

Göran Persson, Boverket

21 / 70 tecken

Roll

Boverkets erfarenheter beträffande samverkan
mellan fastighetsägare i planer

69 / 70 tecken

Telefonnummer

0455-35 30 00

11 / 70 tecken

Kontaktpersons namn

Kerstin Åkerwall, Miljöchef Malmö kommun

36 / 70 tecken

Roll

Ge en kommuns erfarenheter angående
samverkan över fastighetsgränser för miljön

70 / 70 tecken

Telefonnummer

040-341000

10 / 70 tecken

9g. Upphandling och offentlig verksamhet *

Kommer någon offentlig verksamhet att på sikt upphandla den lösning som ni utvecklar?

Ja, men vi har ännu inte involverat
inköpare/jurister

9h. Status för projektavtal *

Redogör för hur långt ni kommit med projektavtalet för ett samverkansprojekt (t.ex. ev. hinder). Om ni har svarat ja på fråga 9g ovan ska ni kommentera hur detta har beaktats i förhållande till projektavtalet.

Ett utkast till projektavtal, 2 sidor, har tagits fram av projektledningen i samråd med några av de tunga parterna. Det omfattar avsnitt om, arbetsfördelning inom konstellationen, kontrollgrupp för interimistiska certifiering, gemensamma effektmål för parterna, kommunikation, samt ledningsorganisation med ett VU till stöd för koordinators projektledare vid större beslut inom projektet t ex eventuella budgetförändringar. Lösningen kan genomföras av verksamheterna själva, i steg 2 av parterna, kan också handlas upp. De involverar vid behov särskilda inköpare/jurister.

GENOMFÖRBARHET

Här presenterar ni information som kopplar till kriteriet Genomförbarhet, som presenteras i utlysningstexten. På utlysningens hemsida finns ett dokument där vi samlat några vanliga frågor och svagheter med ansökningar från tidigare ansökningsomgångar.

10a. Projektplan och organisation för Steg 2-projektet *

Beskriv hur steg 2 ska genomföras, organiseras och ledas. En bedömare måste kunna utvärdera de delkriterier som finns för kriteriet 'Genomförbarhet' i utlysningstexten.

Beskrivningen ska som ett minimum redogöra för följande för varje arbetspaket:

- delresultat/mål/milstolpar som är kvantifierade/mätbara och som gör det möjligt att avgöra vad som ska vara uppfyllt för att projektet ska gå vidare (go/ no go)
- vad det innefattar
- vem som är ansvarig
- när det ska påbörjas och avslutas
- projektparternas engagemang och insats, dvs. vad ska respektive part konkret göra i arbetspaketet

Notera att denna beskrivning kompletteras av följande bilagor

1. Visualisering av projektplanen
2. Arbetsfördelning per arbetspaket (Work-effort-table)
3. Kostnadsfördelning per arbetspaket

Arbetsmomenten i steg 2 i korthet

1. Konkret testar fastighetsparterna med ev konsulter, och stöd från koordinatorparten, projektets fastigheter/byggnader genom självvärdering med hjälp av ett bedömningsprotokoll (se bilaga 1) och kartanalyser. Hyresgästen med personal/användare medverkar. (AP1)
2. Synpunkter från brukare och personal inhämtas även genom en enkät som distribueras. Enkäten visar hur mycket brukare upplever att karaktärerna finns och hur mycket de önskar dem. Skillnad mellan tillgång och efterfrågan indikerar förbättringsbehov. Enkäten har bl a använts i en jämförande studie av St Petersburg och Huggang, Kina (se bilaga 2) (AP2)
3. Metodiken att värdera och klassificera karaktärerna testas i fält såväl som på ritningar och kartor beroende på fas - planering, projektering, bygg eller driftsfas. Förbättringar genomförs inom ramen för steg 2 där så är möjligt. (AP3)
4. Partnerskapsnätverket (inklusive nyckelkunder) och referensgrupp för allmänna intressen i övrigt diskuterar fortlöpande erfarenheter och förbättringsmöjligheter av miljöer, definitioner, metodik och mätprotokoll. De samlas till fyra workshops (se bilaga 3). Strukturella faktorer med hinder diskuteras liksom möjligheter att övervinna hindren. (AP4)
5. Hösten 2019, efter pkt 1 och 2, kontrolleras parternas självvärderade objekt av en expertgrupp, s.k. "interimistisk provcertifiering". (AP5)
6. Under processen kan studeras upplevda effekter hos användarna, om åtgärder kunnat genomföras tidigt. I så fall används igen medarbetarenkät enligt pkt 2 ovan eller intervjuer. (AP6)

I annat fall sker uppföljning under steg 3.

7. Under 2019 förbereds steg 3. 2020-2021 kommer åtgärderna i flesta fall att utföras, och effekter kommer reellt att kunna mätas. (AP7).

Metodik för analys av kvaliteter och preferenser togs fram i steg 1 för arbetsplatsen KI Solna.

<http://restorativeworkplace.com/wp-content/uploads/2015/08/Delstudie-Vinnova-etapp-1-komplett.pdf>

Enkät eller intervjuer:

Som beskrivs under 8i och 8h skall användares preferenser och önsknings utredas. Det görs under första året, 2018 med hjälp av enkät (ref Bilaga 2). Koordinatorparten assisterar.

Enkätverktyget är Netigate. Det kan utföras i en variant med en karta som ingår i frågor, så att respondenters svar kan relateras till olika platser se t ex enkäten i steg 1 för KI Solna:

<http://restorativeworkplace.com/wp-content/uploads/2015/07/KI-Lägesrapport-150803.pdf>

Enkäten distribueras med mail till berörda som redan arbetar i det aktuella området eller som med viss sannolikhet kommer att arbeta inom området när det är färdigbyggt. Analyser och enklare samband beräknas och redovisas direkt.

Som alternativ till enkät kan genomföras intervjuer med motsvarande frågor. Det gäller t ex för delprojekt där användares mailadresser inte är tillgängliga.

Varje enkät förbereds och genomförs i samarbete mellan personal från fastighetsägaren och från koordinatör SLU. Arbetet omfattar insamlande av respondentadresser, lokalanpassning av frågor, distribution, gemensam bedömning av resultat samt rapportsammanställning. För varje delprojekt budgeteras sex heldagar tid för fastighetsparten, och ca hälften (ca 3) från SLU parten.

I fall där enkät byts ut mot intervjuer beräknas samma tidsåtgång.

Arbetspaket i steg 2

Koordinator SLU assisterar med ca 6 heldagar per delprojekt. Hur arbetspaketen fördelar sig hos parternas olika delprojekt framgår av bilagan Work effort table (timfördelning).

1. Planskede: Paketet omfattar inte bara universitetscampus, utan flera former av större sammanhängande arbetsplatsområden, exploateringsområden, stadsdelar med organisationer och företag där interaktion är möjlig för utveckling av grönmiljön.

Fastighetsägare har incitament att ta ledande ansvar för analys som tillför kunskap till sin

egen planering och även till kommunala planeringen och till diskussioner om kompensationsåtgärder i exploatering. Milstolpar är att varje part som har delprojekt i detta översiktliga arbetspaket i avslutningen av steg 2 skall ha planer på åtgärder som är specificerade konkret och mätbart, så långt möjligt med hjälp av bedömningsprotokollet och analyskartor. I slutet av steg 3 skall konkret genomförande ha planerats så framtida effekter kan beräknas. Där tidplanen är utdragen skall senare genomföranden vara schemalagda.

2. Projektering: Paketet samlar de byggprojekt som ligger i startfas för genomförande. Det innefattar frågan om hur kvaliteter kan säkerställas för tillgodoseende av upplevelsekaraktärer för en restaurativ arbetsplats. Det sker genom programskrivning, systemhandlingar, kravställningar, specifikationer för upphandlingar, ritningar, mängdberäkningar etc. Varje fastighetsägare som har delprojekt i denna tidiga fas ansvarar för att det i respektive projekt tas fram konkreta specifikationer möjliga att kontrollera i efterkommande byggfas. Milstolpar är att för varje part som har delprojekt i denna tidiga genomförandefas ska specifikationerna vara mätbara med bedömningsprotokollet och åtgärderna ska vara schemalagda i avslutningen av steg 2. I avslutningen av steg 3 skall åtgärderna vara genomförda och kontrollerade i den mån det är möjligt beroende på projektets överordnade tidplan. Där tidplanen är mer utdragen skall senare utföranden vara schemalagda.

3. Byggskedet: Paketet samlar de byggprojekt som ligger i genomförandefas. Det innefattar att säkra önskade kvaliteter för de åtta upplevelsekaraktärerna i samband med upphandling och arbetenas utförande. Varje fastighetsägare som har delprojekt i detta arbetspaket för byggfas ansvarar för att det i respektive projekt formuleras adekvata offertförfrågningar, att de specificerade kvaliteterna säkras i kontraktsskrivningen, följer upp att utförande sker så att kvaliteternas utveckling säkerställs samt dokumenterar avvikelser och orsakerna till avvikelser som redovisas i en slutdokumentation. Milstolpar är att för varje part som har delprojekt i denna byggfas skall önskade kvaliteter vara möjliga att följa upp i handlingarna från projektering över upphandling till kontroll och besiktning. Utförda kvaliteter under steg 2 skall gå att mäta med bedömningsprotokollet, och i avslutningen av steg 3 skall de vara besiktigade i den mån det är möjligt beroende på projektets överordnade tidplan. Där tidplanen är mer utdragen skall senare utföranden och kontroller vara schemalagda.

4. Driftskedet: Paketet omfattar befintliga byggnader och anläggningar som existerar redan från början och där deltagande parter vill klassificera existerande kvaliteter för de åtta upplevelsekaraktärerna för kunna planera och genomföra förbättringar med smärre åtgärder. Varje fastighetsägare som har delprojekt i arbetspaketet drift ansvarar för att det i respektive delprojekt 1) görs inledande besiktningar där brukare medverkar, 2) analyseras och skissas på förbättringsmöjligheter så konkret att alternativa lösningar kan vägas mot varandra. Milstolpar är att för varje part som har delprojekt i detta arbetspaket skall önskade kvaliteter vara möjliga att jämföra med utgångsläget så att kvalitetsförbättringar kan vägas mot deras kostnader. Utförda kvaliteter under steg 2 skall gå att mäta med bedömningsprotokollet, och i avslutningen av steg 3 skall de vara besiktigade i den mån det är möjligt beroende på projektets överordnade tidplan. Där tidplanen är mer utdragen skall senare utföranden och kontroller vara schemalagda.

Bedömningsprotokoll och/eller kartanalys:

Värderingen på fastighetsnivå med bedömningsprotokoll redovisas med poäng för varje delkvalitet, summeringar görs för respektive upplevelsekaraktär och sammanfattas i ett åskådligt diagram Bilaga 1. Modellen för klassificering av de åtta upplevelsekaraktärerna anpassas så den kan samordnas med checklista för skolgårdar (Boverket) och PTS för sjukhusmiljöer (Chalmers, SLU/AEM m fl). Modellen skall efter steg 3 vara tillämpbar på olika typer av fastigheter som innehåller arbetsplatser.

För mer översiktliga delstudier än enskilda fastigheter, t ex campusområden, samlade arbetsplatsområden, samlade exploateringsområden eller stadsdelscentra, görs analyskartor. Upplevelsekaraktärer i utgångsläget (a) bedöms och kartläggs med ringar, ellipser eller rektanglar enligt gemensam given färgmall se länken nedan <http://restorativeworkplace.com/studies-of-some-university-campus/> Framtida mål för strukturer av grönkvaliteter och visuella kvaliteter parat med funktionella stråk illustreras, och potentiella utbredningen av framtida upplevelsekaraktärer (b) kartläggs. Materialet kan ses som en del av programarbete för planering och projektering av åtgärder.

Mätningarna gäller upplevelsekaraktärerna, och skall i steg 2 kunna användas för "provcertifiering" av miljöpsykologiska perspektiv på en restaurativ arbetsplats (i.e. med utemiljön som resurs för hälsa, välbefinnande, arbetstrivsel och arbetskapacitet). Bedömningskriterierna är distinkta så de kan användas för nyttovärdering i programarbete, ev. hållbarhetsredovisning, underhållsplanering, framtida certifiering, analys av kompensationsbehov och kompensationsmöjligheter (ref SOU2017:34), liksom för bredare involvering av privata och allmänna fastighetsägare i den kommunala översiktsplaneringen etc.

Grov tidplan

30 November 2017, Startmöte: Ordförande SLU: I anslutning till Moviums höstkonferens "Hårda fakta för mjuka värden" samlas konstellationens parter till gemensam uppstart. Parterna bekräftar sin medverkan enligt föreslagen plan. Projektorganisationen går igenom. 2018 Jan - mars: fastighetsparterna förbereder lokalt med hyresgäster att och hur varje delstudie skall genomföras, parterna vid behov av koordinators. En veckodag för samlat

enkätstudie skall genomföras, assisteras vid behov av koordinatören. E-postadresser för enkät samlas in. Koordinatorparten planerar en informationsträff (halvdag) i vardera Stockholm och Skåne under mars för information till fastighetsparternas hyresgäster. Koordinator och specialister förbereder mätprotokollet för besiktning av karaktärer, och anpassar enkäten om brukarnas upplevelser och önsknings.

19 april, Workshop 1 i Skåne, Ordförande Hemsö. Campusplanering Hur kan man analysera och föreslå åtgärdsförbättringar för utemiljökaraktärer så de gagnar samarbete, trivsel, stimulans och avkoppling.

April - oktober: Startenkäterna genomförs, alternativt intervjuer; anläggningarna besiktigas och mätprotokollen fylls i; fastighetsparterna börjar planera hur man kan förbättra arbetsplatser. Specialister gör en samlad överblick över alla enkätsvar.

15 november, Workshop 2, Ordförande Atrium Ljungberg, Stockholm. Projektering Hur säkras man kvalitetsmålen i processen från program och kravspecifikationer till upphandling och kvalitetssäkring?

Nov - mars 2019.

Åtgärder planeras/projekteras med viss assistans av koordinatör.

Mars 2019, Workshop 3, i Skåne. Ordförande Akademiska hus. Byggskedet Hur säkras man kvalitetsmålen i hela byggprocessen till färdig anläggning? Diskussioner om innehåll och upplägg för steg 3.

2019 Mars -okt: Åtgärder projekteras eller utförs beroende på fas i projektutvecklingen.

Självvärdering av utförda åtgärder. Där möjligt görs uppföljningsenkät.

Oktober 2019, Workshop 4, Ordförande Stockholms fastighetskontor. Driftsskeden Hur kan man fortlöpande följa upp och förbättra restaurativa utemiljökvaliteter i kontinuerliga driften och i samverkan med angränsande exploateringar, t ex som kompensationsåtgärder? Diskutera ett första utkast till steg 3-ansökan.

Okt dec 2019, slutrapport skrivs; Steg 3 planeras, ansökan för steg 3 färdigställs till jan 2020.

9964 / 10000 tecken

10b. Jämställdhetsintegrering: genomförande*

Förutom att belysa projektets potential och aktörer, inkl. kompetens och personer som ni gjort ovan vill vi även att ni beskriver hur ni kommer att hantera jämställdhetsaspekter under genomförandet av steg 2. Detta gör ni genom att åtminstone besvara följande frågor:

- Hur kommer projektet organiseras så att både kvinnors och mäns behov och erfarenheter integreras i genomförandet och organiseringen av projektet? Hur kommer t.ex. användargrupper att utformas?
- Vilka metoder, verktyg och liknande kommer ni att använda för att analysera data och resultat kopplat till jämställdhet under steg 2.

Bland de parter som deltar i steg 2 har jämställdhetsarbetet kommit långt. Vid organisering, bemanning och genomförande av delprojekten uppmärksammas varje projektledare att fördelningen mellan kvinnor och män bör hamna inom ramen 40-60 sammantaget beträffande egen personal och konsulter, och med tillfredsställande bredd av erfarenhet och kunskap. Beträffande involvering av användare/brukare kommer så långt möjligt enkäter att distribueras över personalens mail. Där kan fördelningen av svarande kvinnor-män följas upp exakt. Enkäten är utformad så att alla resultat kan redovisas i sin fördelning på kvinnor-män, ålderskategorier och tjänstekategorier.

I projekt tidigt i planprocessen saknas ibland befintlig personal/brukare. Där kan preferenser och behov i stället undersökas med intervjuer till potentiella framtida nyttjare. I sådana fall kan styras så fördelning män-kvinnor ligger inom ramen 40-60.

Vi är väl förberedda för att kunna tillgodose jämställdhetsmål i projektets olika delar, samt att kunna relatera förslag, åtgärder och resultat till genusaspekter.

931 / 2000 tecken

10c. Ge en kommentar till budgeten *

I denna ruta ska ni motivera och förklara projektets budget och innehåll för kostnadsposter, t.ex. genomsnittlig lönekostnad per timma för respektive part, vad kostnadsposten 'Konsultkostnader, licenser m.m.' består av och hur stor del av övriga direkta kostnaderna som utgörs av resor.

Ni ska ge en kommentar för varje projektpart och inte bara på en övergripande nivå.

Konsultkostnader är, för koordinatörparten, specialister som kompletterar Koordinatörens fackkompetens.

Fastighetsparterna arbetar regelmässigt med konsulter inom arkitektur och landskap. För Vinnovaprojektet kommer vissa av dessa konsulter att engageras för partens test i delprojekt. Resekostnader uppstår framför allt i samband med fyra workshops där all engagerad personal återkommande samlas, två gånger i Stockholm och två gånger i Skåne. Resekostnaderna beräknas sammantaget till ca 500.000 kr.

Lönekostnaden beräknas för alla parter utom koordinatörparten generellt till i genomsnitt 1.000 kr per timma inkl LKP + påslag för indirekta kostnader 30% (administration + lokalkostnad). Det innebär i genomsnitt 769.23 kr/timma inkl LKP.

För koordinatörparten beräknas timlönekostnaden reellt utifrån timlön inkl LKP + 51% indirekt kostnad.

För alla fastighetsägarparterna (VACSE, AH, Hemsö, Atrium Ljungberg, Stockholms fastighetskontor, Region Skåne, Region Jönköpings län) beräknas vinnovabidraget till 28% .

För brukarparter (på Malmö högskola, Stockholms universitet och Lunds universitet med fak med AMM) är vinnovabidraget 70%.

För Krinova, Kristianstad, med sin inkubator är Vinnovabidraget 50%.

För SLU AEM, MOVIUM, KI, Rise Research (SP) och Lunds universitets byggnadsavdelning är Vinnovabidraget 100%

1144 / 2000 tecken

10d. Nyttiggörande *

Beskriv hur ni löpande under steg 2 kommer att engagera användare/kunder/kravställare bortom konstellationen och få dessa att använda er lösning. Det kan även innefatta hur ni kommer att öppna upp en ny marknad (marknadssegment).

Under projektet kommer viss information fortlöpande att göras tillgänglig för alla via den öppna hemsidan www.restorativeworkplace.com

Därtill får Movium ett särskilt uppdrag att genom sina kanaler rapportera från regelbundet genomförda workshops, en varje termin.

På workshoppen kommer också referenspersonerna att delta och rapportera hem via sina kanaler till sina nätverk: Arbetsmiljöverket, Folkhälsomyndigheten, Boverket, Försäkringskassan och kommuner.

Som vi beskrivit beträffande effektlogik på lång sikt (8j) så är vinnovaprojektets parter tidiga starters "early adopters". Genom mycket extern information från deras arbete kan vi undanröja upplevelser av hinder som kan finnas hos andra, t ex att yrkeskategorier inom byggbranschen i det korta perspektivet kan uppleva sin roll hotad, att nytänkande för helhetslösningar och förvaltningsövergripande samverkan kan hindras hos organisationer med långa beslutsvägar etc.

Genom att redan under steg 2 tillhandahålla de verktyg vi tar fram till andra intresserade grupper så kan vi påskynda introduktionen även för "early majority" och s.k. "eftersläntare".

Projektet avser efter steg 3 ha utvecklat ett bedömningsprotokoll för certifiering av fastigheters restaurativa standard. Det är dock inget som hindrar att andra fastighetsägare eller användare/brukare får prova verktyget för självvärdering av sin egen arbetsmiljö. Från projektet kommer dock inte att utfärdas någon form av ackrediterade betyg för dessa innan verktyget är moget från steg 3.

BILAGOR

Obligatoriska bilagor

Effektlogik

Max 1 sida som visualiserar projektets effektlogik. Tänk på att det inte är aktiviteter som efterfrågas utan resultatet av dessa, dvs. mätbara resultat- och effektmål som bör fånga någon form av kvalitet, prestanda, värde eller dylikt. Det ska vara mål som ni kan påverka och själva mäta er mot för att avgöra om framsteg görs.

Effektlogik .pdf

Projektplan

Max 1 sida som visualiserar projektplanen för steg 2 så att det t.ex. framgår när ni ska utföra aktiviteter och uppnå milstolpar. Ni väljer själva format men det kan t.ex. göras i form av ett Gantt-schema.

Projektplan .pdf

Arbetsfördelning, work-effort-table

Använd den Excel-mall som finns på utlysningens hemsida och redogör för de antal timmar som respektive organisation kommer att arbeta i respektive arbetspaket. (s.k. work effort table). Ange organisation och antal timmar i mallen. [se www2.vinnova.se/udi](http://www2.vinnova.se/udi)

Arbetsfördelning, work-effort-table .pdf

CV

Max 1 sida/person, använd mall. Endast en fil kan laddas upp, alla ev. dokument sammanfogas först till en fil innan uppladdning.

CV.pdf

Kostnadsfördelning per arbetspaket

Använd den Excel-mall som finns på utlysningens hemsida och redogör för kostnaden för respektive arbetspaket. [Se www2.vinnova.se/udi](http://www2.vinnova.se/udi)

Kostnadsfördelning per arbetspaket .pdf

Slutrapport för steg 1

Här laddar du upp slutrapporten för ditt Steg X-projekt. OBS! Ni ska inte ladda upp budget o.d. för föregående steg utan endast den del där ni fyllt i den slutrapportmall som finns att ladda ned på programmets hemsida. [Se www2.vinnova.se/udi](http://www2.vinnova.se/udi)

Slutrapport för steg 1 .pdf

Ej obligatoriska bilagor

Övriga bilder

Max 3 sidor. Bilaga disponeras fritt för bilder, tabeller, figurer etc. Numrera dessa och gör tydliga hänvisningar till bilagan i ansökanstexten.

Övriga bilder .pdf

FÖRHANDSGRANSKA OCH KLARMARKERA

Du har fyllt i en ansökan till utlysningen **Utmaningsdriven innovation - Steg 2 Samverkansprojekt 2017 (höst)**.

När du är färdig med ansökan måste den klarmarkeras.

Vid avläsning eller när utlysningen stänger kommer den klarmarkerade ansökan att registreras hos Vinnova. Då kommer en mottagningsbekräftelse skickas ut per e-post till dig som står för användarkontot, projektledare och firmatecknare/prefekt.

Fram till avläsning eller till dess att utlysningen stänger går det att låsa upp ansökan, ändra i den och sedan klarmarkera den på nytt. Observera att en upplåst, ej klarmarkerad ansökan inte kommer att registreras hos Vinnova.

Ansökningar som kompletteras på Vinnovas begäran skickas in direkt.

Inskickad av

Förmann

Efternamn

E-postadress

Universitet/Högskola/Institut/Företag etc